

УДК 378.147+614.254.3

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ

Андрій Костишин

Івано-Франківський національний медичний університет

м. Івано-Франківськ, Україна

Основний напрямок розвитку вищої освіти в Україні визначається скеруванням вітчизняної вищої школи на входження в загальноєвропейський і світовий освітній простір. На Всесвітньому економічному форумі, присвяченому питанням освіти, було зазначено десять ключових компетенцій сучасного фахівця, як запорука вирішення глобальних викликів, що постали перед людством:

- комплексне розв'язання проблем;
- критичне мислення;
- креативність;
- вміння керувати людьми;
- взаємодія з людьми;
- емоційний інтелект;
- вміння формувати власну думку та приймати рішення;
- орієнтація на клієнтів;
- вміння вести переговори
- гнучкість розуму

У час наддинамічного розвитку засобів комунікації та інформації необхідно спонукати студентів уміти вчитися, тримати удар, боротися зі стресом, бути гнучкими [1]. А також, їм необхідно володіти критичним мисленням, вміти спілкуватися, співпрацювати і творчо вирішувати поставлені завдання.

Розповсюдження COVID-19 привело до суттєвих змін в усіх сферах життєдіяльності, а саме охорони здоров'я, системи освіти. В умовах карантину, при обмеженні в спілкуванні викладачів зі студентами, кожен заклад вищої

освіти визначив, як організувати навчальний процес, які платформи та інструменти використовувати і які форми реалізовувати. Оскільки, всі дії спрямовані не лише на збереження якості освіти та надання міцних знань, а й на забезпечення безпечного навчання та збереження здоров'я і життя обох сторін освітнього процесу [2].

В звичайних умовах, при формуванні компетентності, навчання студентів в ІФНМУ відбувається завдяки використанню традиційних методів навчання, які включають:

- усне опитування, що дає можливість контролювати знання студентів та виправляти їх помилки;
- письмове опитування, яке допомагає з'ясувати рівень засвоєння матеріалу та забезпечує об'єктивне відтворення реальних знань студента;
- тестовий контроль, який сприяє неупередженому і справедливому оцінюванню знань студента.

В період розповсюдження коронавірусу та оголошення карантину, використання лише традиційних методів навчання є недостатнім. В умовах повної або часткової ізоляції, є актуальним та доцільним поєднання різних методів навчання. При переході до дистанційної форми освіти постало завдання перенесення основних принципів побудови практичного заняття в нові реалії та пристосування їх до інтерактивних умов викладання [3].

Дистанційна освіта – це відкрита система навчання, що передбачає активне спілкування між викладачем і студентом за допомогою сучасних технологій та мультимедіа. Завдяки інтернету така форма навчання дає свободу вибору місця, часу та темпу навчання при цьому дистанційне навчання не є антагоністичним до традиційних форм навчання. Успішне вирішення проблеми впровадження дистанційної освіти в Україні сприяє підвищенню якості і рівня доступності вищої освіти, інтеграції національної системи освіти в наукову, виробничу та культурну інформаційну інфраструктуру світового співтовариства.

Дистанційна освіта демонструє перехід від традиційної освіти до змішаного або відкритого, дистанційного навчання та представляє не просто одну з існуючих форм надання освітніх послуг, а один з механізмів реалізації глибоких змін, що відбуваються в житті сучасного суспільства [4].

Тому, дистанційна освіта досить активно увійшла у наше життя. Однак, суспільство неоднозначно відноситься до такого роду навчання, відзначаючи «плюси» та «мінуси». Одні вважають, що за дистанційним навчанням майбутнє, інші застерігають про занедбання та загибель усієї системи освіти.

До переваг дистанційного навчання можна віднести:

- вільний доступ до навчання (за наявності інтернету);
- можливість адаптації до будь-якої ситуації та вимог студентів;
- охоплення значної аудиторії;
- навчання у зручний час та у комфортній обстановці;
- можливість поєднання навчання з іншими видами діяльності;
- використання індивідуального підходу до кожного студента.

Основні недоліки дистанційного навчання:

- відсутність безпосереднього контакту між викладачем та студентом;
- необхідність внутрішньої мотивації для навчання;
- проблема ідентифікації особи студента;
- недостатній рівень володіння сучасними платформами дистанційного навчання;
- відсутність соціальної взаємодії, тому навчання стає більш індивідуальним.

Враховуючи, що дистанційне навчання в умовах карантину обмежує контакт викладача і студента, що іноді створює психологічний дискомфорт та відчуття взаємодії лише з інформаційною системою, а не з живою людиною. Якщо використовуються форми навчання, при яких відсутній прямий контакт та не відбувається ідентифікація особи, то виникає проблема визначення чи сам студент виконував завдання та здавав тест. Іноді на заваді якісного дистанційного навчання стає недостатній рівень практичних навичок у

викладачів і студентів, щодо роботи з сучасними платформами дистанційного навчання. Незважаючи на численні дискусії щодо переваг та недоліків дистанційної освіти та критику зі сторони багатьох педагогів, дистанційне навчання в умовах карантину зайняло вагоме місце на ринку сучасної освіти і є досить дієвим в умовах глобальних викликів та сучасних реалій [5].

Із впровадженням під час пандемії дистанційного навчання, у ІФНМУ застосовується технологія он-лайн лекцій, семінарів, практичних занять, на яких демонструються порівняльні таблиці, презентації. За допомогою інтернет-технологій зберігається інтерактивність, яка забезпечує моделювання функцій доповідача, слухача, що працюють інтерактивно, комунікуючи разом. Дана модель сприяє підвищенню рівня індивідуально-психологічної готовності студентів до самостійного навчання, оволодінню відповідними кваліфікаціями, набуттю практичних навичок та умінь, розвитку професійно спрямованих якостей особистості. У процесі організації самостійної роботи студентів визначено та обґрунтовано зміст і значення таких дидактичних принципів, як самостійність, інтенсифікація та активізація, індивідуалізація та диференціація, професійно-практична спрямованість, наступність, залучення до навчального процесу життєвого і практичного досвіду студентів, зворотного зв'язку, розвивального і виховного характеру освітнього процесу з метою формування навичок самовиховання і самовдосконалення студентів [6].

Наприклад, на заняттях у ІФНМУ з метою засвоєння матеріалу використовуються розв'язування ситуаційних задач, спілкування лікаря і пацієнта, під час яких студенти можуть розкрити більше свій потенціал знань в порівнянні з елементарною відповіддю на питання. Подібні форми перевірки готовності студентів до занять охоче сприймаються ними самими. Використання їх дозволяє зробити заняття більш різноманітними, на яких студенти спілкуються, проявляють самостійність, реалізують комунікативні вміння та мовні навички. Вони можуть допомагати один одному, успішно коригувати висловлювання своїх співрозмовників, навіть якщо викладач не дає такого завдання.

У наш час молоде покоління отримує велику кількість інформації, тому слід спрямувати зусилля викладачів на розвиток навичок студентів уникнення потенційних небезпек, з якими вони можуть зустрітися як у реальному, житті, так і в мережі Інтернет, а також на розвиток навичок подолання труднощів у своєму житті.

Слід застосовувати філософські засади для безпеки освітнього середовища в університеті, особливо акцентувати увагу на дану проблему при спілкуванні викладачів зі студентами.

Таким чином, сутність й структура інноваційного освітнього процесу у ІФНМУ відповідає характеру і швидкості соціальних змін у суспільстві, високим європейським стандартам підготовки конкурентоспроможних фахівців інноваційного типу. Сучасний зміст вищої освіти орієнтується на використання інформаційних технологій, поширення інтерактивного, електронного навчання з доступом до цифрових ресурсів, приділяючи увагу інформаційній безпеці освітнього середовища.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Baryshnikova VV, Avlasenko-Kanarovych OO. Osnovni perevahy ta nedoliky dystantsiinoi osvity. Materialy I Vseukr. nauk.-prakt. konf. «Dystantsiina osvita Ukraini: innovatsiini, normatyvno-pravovi, pedahohichni aspekty»; 2020 cherv. 16; 2020. s. 13-5.
2. Lysachenko OD, Yeroshenko HA., Bilash VP, Pelypenko LB, Shevchenko KV. Dystantsiine navchannia na kafedrah morfolohichnoho profilu v umovakh karantynu. Perevahy ta nedoliky. Visnyk Problem biolohii i medytsyny. 2020; вип.3 (149):188-191.
3. Yeroshenko HA, Shepitko VI, Yakushko OS, Lysachenko OD. Dosvid vprovadzhennia dystantsiinoi formy navchannia na kafedri histolohii, tsytolohii ta embriolohii. Visnyk problem biolohii i medytsyny. 2020;2(156):194-7.
4. Mekhovych SA, Minakova SM. Metody dystantsiinoi osvity – nevidiemna skladova navchalno-metodychnoho kompleksu. Materialy I Vseukr. nauk.-prakt.

konf. «Dystantsiina osvita Ukraini: innovatsiini, normatyvno-pravovi, pedahohichni aspekty»; 2020 cherv. 16; 2020. s. 89-92.

5. Humeniuk OM, Tsysnetska AV, Chuhai OO, Malekh NV. Innovatsii v naukovi spivpratsi studentiv i vykladachiv, yak vazhlyvyi faktor zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity. Visnyk vyshchoi medychnoi osvity. 2018;(7):36-52.

6. Kostyshyn AB. Ensuring the quality of higher education under current conditions. Arkhiv klinichnoi medytsyny. 2020; 2(26): 38-42.